

POLITIET

Politidirektoratet

politidirektoratet@politiet.no

ØST POLITIDISTRIKT

Deres referanse:
201902550

Vår referanse:
201913479

Sted, Dato
Ski, 19.9.2019

HØRINGSSVAR TIL FORSLAG TIL ENDRINGER I POLITILOVEN

Det vises til direktoratets mail av 10. juli 2019 med foreleggelse av forslag til endringer i politiloven – kommunikasjonskontroll i nødsituasjoner. Det vises videre til utsatt frist til 20.9.2019.

Fra Øst politidistrikt sendes følgende innspill til forslag til ny politilov §7 b om lovregulering av bruk av kommunikasjonskontroll med redningsformål:

Lovregulering av bruk av kommunikasjonskontroll og utleveringspålegg i nødsituasjoner støttes. Med tanke på utfordringen med å lovregulere nødrettssituasjonene i detalj, anses det viktig – slik det legges opp til – at bestemmelsen ikke er uttømmende og at det fortsatt er anledning til å bruke nødrettsbestemmelsen i straffeloven §17 i de tilfeller som faller utenfor den nye bestemmelsen. I motsatt fall ville man risikere situasjoner hvor nødvendig metode ble forhindret fra å bli tatt i bruk hvor det i dag ville vært hjemmel etter §17.

Forslaget i §7 b første ledd gir hjemmel for "å anvende kommunikasjonskontroll og gi pålegg om utlevering etter strpl. § 210". I merknader til utkastet i høringsnotatet s. 35 fremkommer følgende: *"Hvilke virkemidler som kan tas i bruk fremgår gjennom ordet «kommunikasjonskontroll» slik dette er angitt i strpl. § 216 a tredje ledd"*. §216a regulerer kommunikasjonsavlytting. I høringsnotatet s.29 henvises til både §216a og §216b. Det legges til grunn at lovforslaget til ny §7 b gjelder både kommunikasjonsavlytting som beskrevet i §216a og annen kommunikasjonskontroll beskrevet i §216b. Det bør vurderes nærmere presisering om dette i lovteksten, for eksempel med henvisning til begge bestemmelsene.

Når det gjelder forslaget om at beslutningskompetansen legges til politimesteren, så bør det i stedet vurderes å differensiere på hvilken metode spørsmålet gjelder. Det kan være mer naturlig at beslutningsmyndighet om metodebruk som ikke er like inngripende som avlytting – for eksempel sporing – kan besluttes av andre, for eksempel andre i påtalemyndigheten eller operasjonsleder på operasjonssentralen. Det antas at flertallet av sakene typisk vil gjelde sporing av telefoner, og ved å la beslutningskompetanse ligge på et lavere nivå vil antallet beslutninger som løftes til politimesteren begrenses. Dessuten har en forstått det slik at operasjonsleder pr i dag har tilgang til systemer for sporing av telefoner i redningsaksjoner. En mulig løsning kan være at beslutning om avlytting som angitt §216a tilligger politimester,

ØST POLITIDISTRIKT

mens annen kontroll som angitt i §216b og utleveringspålegg etter §210 tilligger andre, for eksempel påtalemyndigheten eller operasjonsleder. Eventuelt om politimesteren gis adgang til å delegere slik beslutningsmyndighet.

I lovforslagets fjerde ledd er det satt frist på 3 dager fra begjæring er mottatt for foreleggelse for retten og det er henvist til at §216d første ledd andre punktum gjelder tilsvarende. Sistnevnte bestemmelse angir frist på 24 timer for fremleggelse for retten. Mulig rett henvisning skal være til §216d første ledd tredje punktum.

Når det gjelder sletteplikten så er det ingen innvendinger mot at det tas inn i selve bestemmelsen. Det vil øke bevisstheten om plikten til å slette, fremfor å skille ut bestemmelsen til politiregisterloven.

Det fremstår noe uklart hva som vil være situasjonen dersom en aksjon går over fra redning til etterforskning. I et rent etterforskningsspor er det klart at straffeprosessloven gjelder. Men det fremstår forutsetningsvis slik at opplysninger innhentet under redningsaksjonen kan brukes i etterforskningen, fra høringsnotatet s. 36/37 hitsettes: "*Viser det seg at aksjonen går fra redning til etterforskning, må reglene som gjelder for kommunikasjonskontroll i etterforskningssporet følges både hva gjelder de materielle vilkår og saksbehandlingsregler. Opplysninger som er innhentet under redningsaksjonen må da kunne brukes i etterforskningen, og behandles i samsvar med de regler som ellers gjelder for sletting av informasjon som er innhentet under etterforskning, se strpl. § 216 g. Dersom aksjonen skifter karakter fra redning til etterforskning, må det imidlertid være særskilt adgang til å få prøvd beslutningen om det var grunnlag for å iverksette en redningshandling i samsvar med reglene i fjerde ledd. En annen løsning kan medføre en utvidelse av metodebruken for etterforskningsformål under dekke av at det er tale om en redningshandling.*"

Situasjonen kan være at redningsaksjonen og etterforskningen er klart adskilt i tid, men kan også løpe parallelt eller delvis parallelt. Det vil være helt grunnleggende at man til enhver tid har full notoritet over hvilke opplysninger som er innhentet med hvilke hjemler – altså hvorvidt man bruker straffeprosessloven eller nødrett/ny §7 b. Spørsmålet blir om opplysninger som kun er innhentet med hjemmel i §7 b kan brukes under etterforskningen. Høringsnotatet kan forstås dithen at såfremt straffeprosesslovens bestemmelser oppfylles, så kan opplysninger innhentet i en forutgående redningsaksjon benyttes i etterforskningen. Forslaget til sletteregler i §7 b synes ikke gi slik åpning. Det bør vurderes å klargjøre og eventuelt regulere dette nærmere.

Det fremstår ganske klart at selv om etablerte rutiner for protokollering, rapportering, domstolsprøving mv. kan benyttes, så vil lovforslaget innebære merarbeid for politidistriktet.

Til slutt bemerkes at lovregulering som foreslått i §7 b bør harmoniseres der det er naturlig med eventuelle endringer i straffeprosessloven, kommunikasjonsforskriften og politiregisterloven om sletting, sperring mv. som er under arbeid.

Med hilsen

Mona Hertzberg
Påtaleleder

Saksbehandler:
Stig Bratli
politiinspektør

Dokumentet er godkjent elektronisk.